

Sosialt samspill

Sverre Hoem



Robert A. Wicklund | **Mellommenneskelige forhold. Å se, høre og berøre** Fagbokforlaget, 2007, 242 sider

Boken ble utgitt i mai 2007 som den siste i en lang rekke publikasjoner fra professor Robert A. Wicklund. Den er kompetent og ledig oversatt til norsk av Ane Sjøbu fra et engelsk manus – som så vidt meg bekjent ikke tidligere er publisert. Forfatteren er internasjonalt merittert innenfor det sosialpsykologiske feltet og har undervist ved universiteter i USA, Italia, Tyskland og Norge.

Bokformat og omslag kunne med fordel vært gjort mer tiltalende, noe som gjelder overraskende mange av Fagbokforlagets utgivelser, men la det være en parentes, for en bok skal selvsagt først og fremst bedømmes ut fra det som befinner seg mellom permene – og der har Wicklund mye å fare med.

Som det framgår av tittelen, handler boken om mellommenneskelige relasjoner. Wicklunds innfallsvinkel er kommunikasjonsteoretisk. Han analyserer sentrale sider ved menneskelig samvær ved å holde to forskjellige perspektiver opp mot hverandre. Den rådende og «tidsriktige» oppfatningen er å se sosialt samspill som en form for informasjonsutveksling. Man er mest opptatt av å se på hvilke konkrete opplysninger som mottas og avgis under kontakt med andre. Fokus er på hva, hvor og når. Nytteverdien av den informasjonen som utveksles, vil være bestemmende for deltakernes relasjonsmotivasjon. I det alternative, og i historisk forstand mer tradisjonelle, perspektivet legges det større vekt på den sansemessige stimulans i samspillet mellom mennesker. Drivkraften ligger da i det å se, høre, lukte og berøre hverandre.

Bokens røde tråd er spenningen mellom kommunikasjon som informasjonsutveksling versus kommunikasjon som sansemessig stimulans. Uten noen gang å miste denne tråden fører han oss

gjennom sentrale områder i sosialpsykologien. Han tar for seg kulturens rolle i kommunikasjon. Han drøfter motivasjonspsykologiske elementer. Han ser på normalitetsbegrepet. Han trekker inn utviklingspsykologiske perspektiver. Han utvikler fascinerende og klinisk nyttige resonnementer knyttet til kroppsbilde og stemmebruk. Wicklund analyserer framfor alt hva som skjer med det mellommenneskelige i vår hurtigkommuniserende tidsalder. Hvilke konsekvenser kan et snevert informasjonsfokus få for perspektivtaking og felleskapsfølelse?

Forfatteren drar opp et spennende prosjekt og lykkes i å holde leserens interesse oppe gjennom de drøyt 220 tettsatte sidene. Det forutsettes nok en viss forhåndskunnskap i psykologi og tilgrensende samfunnsfag, men ikke mer enn at den generelt samfunnsorienterte leser kan ha like stor glede av boken som den universitetsutdannede. Til tross for at han behandler komplekse temaer, makter forfatteren å holde sin framstilling i en presist poengtert og lett tilgjengelig språkdrakt. Den utstrakte bruken av hverdagslige eksempler bidrar til å gi boken stor pedagogisk verdi.

Gjennom grundige drøftinger sammenholdes forfatterens ideer med et bredt utvalg sosialpsykologisk forskning, og boken blir på denne måten det rene oppslagsverk for de av oss som ikke på samme måte som forfatteren har holdt seg à jour med denne delen av akademisk psykologi. Men dette er mer enn en lærd bok. Det er en klok bok. Forfatteren anvender sitt fag til å skape nye forståelsesrammer rundt samfunnsutviklingen. Anbefales!